

FUNGAL DERMATOZLAR

DOI: 10.37609/akya.3747.c373

BÖLÜM 66

Gülşah AKGÜL¹
Mahsum BAŞAK²

1. GİRİŞ

Fungal dermatozlar, kedi ve köpeklerde deri, tırnak ve mukozal yüzeyleri etkileyen önemli enfeksiyöz hastalıklardır. Bu enfeksiyonlar, çoğu zaman bağışıklık sistemi zayıflamış hayvanlarda fırsatçı şekilde gelişir ve bazıları zoonotik potansiyel taşır. Klinik belirtiler, enfeksiyonun türüne, yaygınlığına ve konağın bağışıklık durumuna göre değişkenlik gösterir. Doğru tanı yöntemlerinin kullanılması, uygun antifungal tedavilerin seçimi ve çevresel kontrol uygulamaları, hastalığın başarılı şekilde yönetilmesini sağlar.

2. DERMATOFİTOZİS

Dermatofitozis, kedi ve köpeklerde yaygın olarak görülen, keratinli dokularda üreyebilen ve zoonotik potansiyel taşıyan fungal deri enfeksiyonlarından biridir. Hastalık, kıl, deri ve tırnaklarda akut veya kronik seyir gösterebilir. Kedi ve köpeklerde dermatofitoz, bulaşıcı özelliği nedeniyle etkili bir yönetim gerektirir. Doğru tanı yöntemleri, uygun tedavi yaklaşımları ve çevresel kontrol önlemlerinin uygulanması hastalığın yayılmasını önlemede kritik rol oynar.

2.1. Etiyoloji

Dermatofitozis, *Microsporium*, *Trichophyton* ve *Epi-dermophyton* mantar türleri tarafından oluşturulur. Kedi ve köpeklerde en sık karşılaşılan etken *Microsporum canis*'tir. Yaş, cinsiyet veya ırk fark etmeksizin tüm kedi ve köpekler enfeksiyona duyarlı olabilir.

Bulaşma, doğrudan veya dolaylı temas yoluyla gerçekleşir. En yaygın bulaşma şekli, enfekte bir hayvanla doğrudan temas edilmesidir. Ayrıca, kontamine olmuş objeler, hayvan bakım ekipmanları ve ortak kullanılan alanlar da hastalığın yayılmasında önemli rol oynar. Dermatofit sporları çevrede uzun süre canlı kalabilir, bu da kontaminasyon riskini artırır. Özellikle hijyen koşullarının yetersiz olduğu durumlarda hastalığın yayılımı hızlanabilir.

2.2. Klinik Bulgular

Dermatofitozisin klinik belirtileri, enfeksiyonun şiddetine ve hayvanın bağışıklık durumuna bağlı olarak değişiklik gösterebilir. Hastalık genellikle fokal veya multifokal alopesi ile başlar. Lezyonlar çoğunlukla yuvarlak olup, merkezinde iyileşme gözlenirken çevresinde kızarıklık ve pullanma görülebilir.

¹ Doç. Dr., Siirt Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, İç Hastalıkları AD., gulsahvet@hotmail.com, ORCID iD: 0000-0003-4804-6502

² Arş. Gör., Siirt Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, İç Hastalıkları AD., mahsum.basak@siirt.edu.tr, ORCID iD: 0000-0003-1257-8283

rotrikozis ve kriptokokkozis gibi daha nadir ancak zoonotik riski yüksek enfeksiyonlar da ciddi yaklaşım gerektirir. Bu tür enfeksiyonların başarılı tedavisi, doğru tanıya, uygun antifungal tedaviye ve çevresel hijyenin sağlanmasına bağlıdır. Ayrıca, altta yatan immün yetmezliklerin değerlendirilmesi ve yönetimi, enfeksiyonun kontrol altına alınmasında kritik rol oynar.

KAYNAKLAR

1. Abramo, F., Bastelli, F., Nardoni, S., & Mancianti, F. (2002). Feline cutaneous phaeohyphomycosis due to *Cladophiala bantiana*. *Journal of Feline Medicine and Surgery*, 4(3), 157-163. <https://doi.org/10.1053/jfms.2002.0183>
2. Arbona, N., Butkiewicz, C. D., Keyes, M., & Shubitz, L. F. (2020). Clinical features of cats diagnosed with coccidioidomycosis in Arizona, 2004-2018. *Journal of feline medicine and surgery*, 22(2), 129-137. <https://doi.org/10.1177/1098612X19829910>
3. Bajwa, J. (2023). Malassezia species and its significance in canine skin disease. *The Canadian Veterinary Journal*, 64(1), 87.
4. Ballber, C., Hill, T. L., & Bommer, N. X. (2018). Minimally invasive treatment of sinonasal aspergillosis in dogs. *Journal of veterinary internal medicine*, 32(6), 2069-2073. <https://doi.org/10.1111/jvim.15311>
5. Bieganska, M., Dardzinska, W., & Dworecka-Kaszak, B. (2014). Fungal colonization-an additional risk factor for diseased dogs and cats?. *Annals of Parasitology*, 60(3).
6. Brömel, C., & Sykes, J. E. (2005). Epidemiology, diagnosis, and treatment of blastomycosis in dogs and cats. *Clinical Techniques in Small Animal Practice*, 20(4), 233-239. <https://doi.org/10.1053/j.ctsap.2005.07.004>
7. Brömel, C., & Sykes, J. E. (2005). Histoplasmosis in dogs and cats. *Clinical techniques in small animal practice*, 20(4), 227-232. <https://doi.org/10.1053/j.ctsap.2005.07.003>
8. Dion, W. M., Pukay, B. P., & Bundza, A. (1982). Feline cutaneous phaeohyphomycosis caused by *Phialophora verrucosa*. *The Canadian Veterinary Journal*, 23(2), 48.
9. Duncan, C. G., Stephen, C., & Campbell, J. (2006). Evaluation of risk factors for *Cryptococcus gattii* infection in dogs and cats. *Journal of the American Veterinary Medical Association*, 228(3), 377-382. <https://doi.org/10.2460/javma.228.3.377>
10. Graupmann-Kuzma, A., Valentine, B. A., Shubitz, L. F., Dial, S. M., Watrous, B., & Tornquist, S. J. (2008). Coccidioidomycosis in dogs and cats: a review. *Journal of the American Animal Hospital Association*, 44(5), 226-235. <https://doi.org/10.5326/0440226>
11. Guillot, J., Bensignor, E., Jankowski, F., Seewald, W., Chermette, R., & Steffan, J. (2003). Comparative efficacies of oral ketoconazole and terbinafine for reducing *Malassezia* population sizes on the skin of Basset Hounds. *Veterinary Dermatology*, 14(3), 153-157. <https://doi.org/10.1046/j.1365-3164.2003.00334.x>
12. Madrid, I. M., Mattei, A. S., Fernandes, C. G., de Oliveira Nobre, M., & Meireles, M. C. A. (2012). Epidemiological findings and laboratory evaluation of sporotrichosis: a description of 103 cases in cats and dogs in southern Brazil. *Mycopathologia*, 173, 265-273. DOI 10.1007/s11046-011-9509-4
13. Medleau, L., Jacobs, G. J., & Marks, M. A. (1995). Itraconazole for the treatment of cryptococcosis in cats. *Journal of Veterinary Internal Medicine*, 9(1), 39-42. <https://doi.org/10.1111/j.1939-1676.1995.tb03270.x>
14. Nardoni, S., Mancianti, F., Rum, A., & Corazza, M. (2005). Isolation of *Malassezia* species from healthy cats and cats with otitis. *Journal of Feline Medicine and Surgery*, 7(3), 141-145. <https://doi.org/10.1016/j.jfms.2004.07.005>
15. Osada, H., Nagashima-Fukui, M., Okazawa, T., Omura, M., Makimura, K., & Ohmori, K. (2023). Case report: First isolation of *Exophiala dermatitidis* from subcutaneous phaeohyphomycosis in a cat. *Frontiers in Veterinary Science*, 10, 1259115. <https://doi.org/10.3389/fvets.2023.1259115>
16. Pereira, S. A., Gremiao, I. D. F., & Menezes, R. C. (2015). Sporotrichosis in animals: zoonotic transmission. *Sporotrichosis: new developments and future prospects*, 83-102.
17. Schmidt, V. (2008). Uncommon fungal infections in cats and dogs in the UK. *UK Vet Companion Animal*, 13(5), 49-56.
18. Self, 2006. (02.12.2024 tarihinde https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Dog_with_Malassezia_dermatitis.JPG adresinden ulaşılmıştır).
19. Self, 2006. (02.12.2024 tarihinde https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Malassezia_dermatitis.jpg adresinden ulaşılmıştır).
20. Selvi, B. İ., & Yıldırım, M. (2019). Ankara ilindeki kedi ve köpeklerden dermatofitlerin izolasyonu. *Eurasian Journal of Veterinary Sciences*, 35(3).
21. Seyedmousavi, S., Guillot, J., & De Hoog, G. S. (2013). Phaeohyphomycoses, emerging opportunistic diseases in animals. *Clinical Microbiology Reviews*, 26(1), 19-35. <https://doi.org/10.1128/cmr.00065-12>
22. Sharman, M. J., & Mansfield, C. S. (2012). Sinonasal aspergillosis in dogs: a review. *Journal of Small Animal Practice*, 53(8), 434-444. <https://doi.org/10.1111/j.1748-5827.2012.01245.x>
23. Shubitz, L. F., & Dial, S. M. (2005). Coccidioidomycosis: a diagnostic challenge. *Clinical techniques in small animal practice*, 20(4), 220-226.
24. Sykes, J. E. (2013). *Canine and feline infectious diseases*. Elsevier Health Sciences.
25. Yapıcıer, Ö. Ş., Şababoğlu, E., Öztürk, D., Pehlivanoglu, F., Kaya, M., & Türütoğlu, H. (2017). Kedi ve köpeklerden dermatofitlerin izolasyonu. *Veterinary Journal of Mehmet Akif Ersoy University*, 2(2), 125-130. <https://doi.org/10.24880/maeu.359535>